PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2023/124

(2023. gada 17. janvāris),

ar ko atbalsta Hāgas rīcības kodeksu un ballistisko raķešu neizplatīšanu, īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai.

(2) Padome 2003. gada 17. novembrī pieņēma Kopējo nostāju 2003/805/KĀDP ([1]), kurā Savienība ir aicināta pārliecināt pēc iespējas vairāk valstu pievienoties Hāgas rīcības kodeksam, jo īpaši tās valstis, kurām ir ballistisko raķešu spējas. Minētajā Kopējā nostājā aicināts arī turpināt izstrādāt un īstenot kodeksu, jo īpaši tajā paredzētos uzticības veicināšanas pasākumus, un veicināt ciešāku kodeksa saikni ar Apvienoto Nāciju Organizācijas daudzpusējo ieroču neizplatīšanas sistēmu.

(3) 2016. gada "Globālā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā" ir uzsvērts, ka Savienība pastiprinās savu ieguldījumu kolektīvajā drošībā.

(4) 2022. gada Stratēģiskajā kompasā drošībai un aizsardzībai ir minēts pastāvīgais apdraudējums, ko rada masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšana, un ir pausts Savienības mērķis pastiprināt konkrētas Savienības darbības atbruņošanās, ieroču neizplatīšanas un ieroču kontroles mērķu atbalstam.

(5) Padome iepriekš ir pieņēmusi četrus lēmumus, lai atbalstītu Hāgas rīcības kodeksu un ballistisko raķešu neizplatīšanu: Lēmumu 2008/974/KĀDP ([2]), Lēmumu 2012/423/KĀDP ([3]), Lēmumu 2014/913/KĀDP ([4]) un Lēmumu (KĀDP) 2017/2370 ([5]), kas grozīts ar Lēmumiem (KĀDP) 2020/1066 ([6]) un (KĀDP) 2021/2074 ([7]),

([1]) Padomes Kopējā nostāja 2003/805/KĀDP (2003. gada 17. novembris) par daudzpusēju nolīgumu masveida iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas un ieroču nogādes līdzekļu jomā vispārināšanu un pastiprināšanu (OV L 302, 20.11.2003., 34. lpp.).

([2]) Padomes Lēmums 2008/974/KĀDP (2008. gada 18. decembris), atbalstot Hāgas rīcības kodeksu pret ballistisko raķešu izplatīšanu saistībā ar ES Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanas stratēģijas īstenošanu (OV L 345, 23.12.2008., 91. lpp.).

([3]) Padomes Lēmums 2012/423/KĀDP (2012. gada 23. jūlijs), ar ko atbalsta ballistisko raķešu neizplatīšanu saistībā ar ES Stratēģijas masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai un Padomes Kopējās nostājas 2003/805/KĀDP īstenošanu (OV L 196, 24.7.2012., 74. lpp.).

([4]) Padomes Lēmums 2014/913/KĀDP (2014. gada 15. decembris), ar ko atbalsta Hāgas rīcības kodeksu un ballistisko raķešu neizplatīšanu, īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 360, 17.12.2014., 44. lpp.).

([5]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2017/2370 (2017. gada 18. decembris), ar ko atbalsta Hāgas rīcības kodeksu un ballistisko raķešu neizplatīšanu, īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 337, 19.12.2017., 28. lpp.).

([6]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/1066 (2020. gada 20. jūlijs), ar kuru groza Lēmumu (KĀDP) 2017/2370, ar ko atbalsta Hāgas rīcības kodeksu un ballistisko raķešu neizplatīšanu, īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 234 I, 21.7.2020., 1. lpp.).

([7]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/2074 (2021. gada 25. novembris), ar kuru groza Lēmumu (KĀDP) 2017/2370, ar ko atbalsta Hāgas rīcības kodeksu un ballistisko raķešu neizplatīšanu, īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 421, 26.11.2021., 70. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai īstenotu ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai, Globālo Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju un Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai, Savienība turpina atbalstīt Hāgas rīcības kodeksa universalizāciju, pilnīgu īstenošanu un uzlabošanu, veicot operacionālu rīcību.

2. Šā panta 1. punktā minētās rīcības mērķi ir:

a) veicināt universālu pievienošanos Hāgas rīcības kodeksam;

b) sekmēt to, lai valstis, kuras pievienojušās kodeksam, to pilnībā īstenotu; un

c) sekmēt Hāgas rīcības kodeksa iekļaušanu centienos ierobežot ballistisko raķešu izplatīšanu.

3. Šā panta 1. punktā minētās rīcības sīkāks apraksts ir sniegts pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Augstais pārstāvis ("AP").

2. Šā lēmuma 1. pantā minētās rīcības tehnisko īstenošanu veic *Fondation pour la recherche stratégique* (*FRS*).

3. *FRS* 2. punktā minēto uzdevumu veic AP kontrolē. Šajā nolūkā AP ar *FRS* vienojas par vajadzīgo uzdevuma izpildes kārtību.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. pantā minētās rīcības īstenošanai ir 1 042 614,72 EUR.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā paredzētās atsauces summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija uzrauga no 1. punktā minētās atsauces summas finansēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šim nolūkam tā ar *FRS* noslēdz dotācijas nolīgumu. Dotācijas nolīgumā paredz, ka *FRS* ir jānodrošina Savienības ieguldījuma redzamība atbilstīgi tā apjomam.

4. Komisija 3. punktā minēto nolīgumu cenšas noslēgt iespējami drīz pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Komisija informē Padomi par jebkādām grūtībām minētajā procesā un par nolīguma noslēgšanas datumu.

4. pants

1. AP ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz *FRS* regulāriem ziņojumiem. Ziņojumi ir pamatā Padomes veiktajai novērtēšanai.

2. Komisija informē par 1. pantā minētās rīcības īstenošanas finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā nolīguma noslēgšanas. Tomēr, ja minētajā laikposmā nolīgums nav noslēgts, lēmums zaudē spēku sešus mēnešus pēc tā stāšanās spēkā.

Briselē, 2023. gada 17. janvārī

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
E. SVANTESSON

PIELIKUMS

PROJEKTA DOKUMENTS

RĪCĪBA, AR KO ATBALSTA HĀGAS RĪCĪBAS KODEKSU UN BALLISTISKO RAĶEŠU NEIZPLATĪŠANU, ĪSTENOJOT ES STRATĒĢIJU MASU IZNĪCINĀŠANAS IEROČU IZPLATĪŠANAS NOVĒRŠANAI (*HCoC* V)

HR(2022) 287

1. **VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA UN PAMATOJUMS**

Hāgas Rīcības kodeksu pret ballistisko raķešu izplatīšanu ("kodekss" jeb "*HCoC*") pieņēma 2002. gadā, lai ierobežotu tādu ballistisko raķešu izplatīšanu, ar kurām var nogādāt masu iznīcināšanas ieročus (MII). Kodeksā ir iekļauti arī uzticēšanās veicināšanas pasākumi, ar ko samazināt pārrēķināšanās risku, kuru rada ballistisko raķešu lidojumu izmēģinājumi un satelītu nesējraķešu palaišana miermīlīgos nolūkos.

Divdesmit gadus pēc kodeksa pieņemšanas tas ir aktuālāks nekā jebkad agrāk, jo daudzos pasaules reģionos joprojām tiek izstrādātas ballistiskās tehnoloģijas un spriedzes dēļ starp valstīm, kurās ir šīs tehnoloģijas, būtiski svarīgi ir pārredzamības un saziņas mehānismi, lai izvairītos no eskalācijas. Kodeksam patlaban ir pievienojušās 143 dalībvalstis, taču ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai panāktu kodeksa pilnīgu universalizāciju. Ar būtiskiem informēšanas centieniem ES sniedz ieguldījumu, kā mērķis ir veicināt kodeksa universalizāciju, kā arī tā īstenošanu un integrēšanu plašākā neizplatīšanas režīmā.

2. **VISPĀRĒJAIS MĒRĶIS**

Šīs rīcības vispārējais mērķis ir veicināt starptautisko mieru un drošību, uzticēšanos un pārskatāmību un īstenot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai, veicinot kodeksa universalizāciju, pilnīgu īstenošanu un pastiprināšanu. Šī rīcība papildinās un atbalstīt Savienības diplomātisko iesaisti ar valstīm, kas ir pievienojušās kodeksam, un valstīm, kas tam nav pievienojušās.

3. **KONKRĒTIE MĒRĶI**

Rīcības konkrētie mērķi ir šādi:

a) veicināt pievienošanos kodeksam nolūkā panākt tā universālumu, tostarp veicinot dialogu starp valstīm, kas pievienojušās kodeksam, un valstīm, kas tam nav pievienojušās;

b) veicināt to, lai valstis, kuras pievienojušās kodeksam, to pilnīgi īstenotu;

c) palīdzēt kodeksu labāk integrēt centienos, kuru mērķis ir ierobežot ballistisko raķešu izplatīšanu. Tas ietver kodeksa pamanāmības stiprināšanu un sabiedrības izpratnes veicināšanu par riskiem un apdraudējumu, ko rada ballistisko raķešu izplatīšana, kā arī informācijas iegūšanu – īpaši ar pētījumiem – par ballistisko raķešu izplatīšanas dinamiku, norisēm kosmosa jomā un iespējām uzlabot kodeksu un veicināt mijiedarbību starp kodeksu un citiem attiecīgiem daudzpusējiem instrumentiem.

4. **PAREDZAMIE REZULTĀTI**

a) Rezultāti, kas saistīti ar kodeksa universalizāciju, sastāvēs no dažādiem informēšanas centieniem. Informēšanas pasākumu mērķis būs veicināt izpratni par ballistisko raķešu izplatīšanu un *HCoC* nozīmi kosmosa jomā, nodrošināt platformu ekspertiem, lai neformāli apmainītos ar informāciju par stratēģiskiem jautājumiem un tādējādi palīdzētu veidot uzticēšanos starp valstīm, un veicināt Savienības mērķu sasniegšanu attiecībā uz kodeksa universālumu. Konkrēti, *Fondation pour la Recherche Stratégique* (Stratēģiskās pētniecības fonds, *FRS*) organizēs:

i) Sanāksmes ar amatpersonām no piecām izraudzītām valstīm, kas nav pievienojušās kodeksam un kas izrāda potenciālu interesi tam pievienoties. Informēšanas mērķis būs augsta līmeņa starpaģentūru iesaiste. Lai nodrošinātu nepārtrauktību un pielāgotu informāciju, visa projekta gaitā tiks veikti pēcpasākumi. Šīs mērķtiecīgās pieejas pamatā būs atgriezeniskā saite, ko sniegs priekšsēdētājs, EĀDD, centrālais kontaktpunkts (*ICC*) un ES dalībvalstis, un, ciktāl iespējams, atbalsts to centieniem. Sanāksmēs vajadzības gadījumā var iesaistīt priekšsēdētāju un pārstāvjus no vairākām ES valstīm un valstīm, kas pievienojušās kodeksam.

ii) Līdz pieciem reģionāliem un/vai apakšreģionāliem semināriem Latīņamerikā un Karību jūras reģionā, Tuvajos Austrumos, Āfrikā un Dienvidaustrumāzijā. Šādus pasākumus īsteno ciešā sadarbībā ar attiecīgo uzņēmējvalstu valdībām un – attiecīgā gadījumā – ar attiecīgām akadēmiskajām aprindām. Pasākumus rīkos prioritārā kārtā to valstu labā, kuras nav pievienojušās kodeksam. Jo īpaši uzmanības centrā būs to kodeksam pievienojušos valstu dalība, kuras ir *"reģionālās līderes"*, lai prioritātēm un perspektīvām tādējādi pievērstos no reģionālā viedokļa. Tiks iesaistīti reģionālie eksperti, reģionālo organizāciju pārstāvji, *FRS* eksperti, ES un dalībvalstu amatpersonas, priekšsēdētājs un *ICC*.

iii) Tiks sagatavoti divi videomateriāli, kas ļaus izplatīt mērķtiecīgu informāciju par kodeksu. Tie būs universalizācijas pasākumu atbalsta rīks, un tos izmantos informatīvos pasākumos, kā arī nosūtīs *ICC*, priekšsēdētājam un valstīm, kas brīvprātīgi pievienojušās kodeksam, nolūkā nākt klajā ar diplomātiskiem demaršiem par kodeksu.

iv) Divus kodeksam veltītus paralēlus pasākumus, no kuriem viens notiks 2024. gadā Ņujorkā līdztekus ANO Ģenerālās asamblejas Pirmās komitejas sanāksmei, bet otrs – līdztekus kādam citam attiecīgam daudzpusējam pasākumam. Turklāt līdztekus daudzpusējiem pasākumiem, piemēram, ANO ĢA, tiks organizētas diplomātiskas brokastis vai pusdienas, lai atbalstītu sadarbību starp priekšsēdētāju, *ICC* un/vai ES dalībvalstīm un konkrētām valstīm, kas nav pievienojušās kodeksam.

b) Rīcība sniegs rezultātus, kas veicinās kodeksa stiprināšanu un ballistisko raķešu neizplatīšanu kopumā. *FRS* jo īpaši atbalstīs *ICC*, apzinot iespējamās grūtības kodeksa īstenošanā, nodrošinās ekspertu ieskatus un dalīsies ar aktuālu analīzi un pētījumiem raķešu izplatīšanas un raķešu tehnoloģijas jomā.

i) *FRS* atbalstīs attiecīgo aktoru centienus panākt vēl efektīvāku kodeksa rīka īstenošanu. Tas izstrādās darba plānu, jo īpaši sadarbībā ar *ICC*, lai uzrunātu valstis, kurām ir grūtības īstenot kodeksu. Tas palīdzēs *ICC* atjaunināt un iztulkot "Valstu, kuras pievienojušās kodeksam, rokasgrāmatu". Šo darbību īstenos, lai atbalstītu *ICC*, priekšsēdētāja un attiecīgā gadījumā citu ES dalībvalstu jau īstenotās darbības un ciktāl tas ir lietderīgi kodeksa īstenošanas veicināšanai.

ii) *FRS* organizēs trīs paralēlus pasākumus līdztekus *HCoC* ikgadējām regulārajām sanāksmēm Vīnē, lai veicinātu mijiedarbību un apmaiņu starp amatpersonām, kas piedalās sanāksmē, delegātiem Vīnē no valstīm, kuras nav pievienojušās kodeksam, un ekspertiem, kas strādā ar ballistisko raķešu izplatīšanas jautājumiem.

iii) Tiks organizēts neoficiāls seminārs, lai apspriestu praktiskus veidus, kā uzlabot kodeksa īstenošanu, radot telpu diskusijām par pašreizējiem un turpmākajiem izaicinājumiem saistībā ar kodeksu un iesaistot visus valsts un nevalstiskos aktorus.

iv) *FRS* ciešā sadarbībā ar attiecīgajām iestādēm organizēs starptautiskas ekspertu grupas vizīti, vēlams – attiecīgā Āzijas valstī, kosmisko raķešu palaišanas vietā saskaņā ar kodeksa 4. panta a) punkta ii) apakšpunkta trešo ievilkumu.

c) Rīcība sniegs rezultātus, kuru mērķis ir kodeksu labāk integrēt centienos ierobežot raķešu izplatīšanu. Tiks pieliktas pūles, lai uzrunātu reģionālos ieroču neizplatīšanas speciālistus, labāk izmantotu sociālos tīklus nolūkā veicināt izpratni par kodeksu, veidotu jaunu ekspertu tīklus un uzsvērtu kodeksa nozīmīgumu kosmosa jomā.

i) Lai nodrošinātu šo mērķi, *FRS* eksperti piedalīsies galvenajos starptautiskās ieroču neizplatīšanas programmas etapos, kā mērķis ir ierobežot MII izplatīšanu.

ii) *FRS* palielinās projekta pamanāmību, izveidojot atjauninātu grafisko identitāti, atjauninot un izplatot bukletus un uzņemšanas komplektu, reprezentējot *HCoC* projektu sociālajos medijos un sagatavojot informatīvu biļetenu par veiktajiem pasākumiem. Šie materiāli palīdzēs *ICC* un priekšsēdētājam pildīt uzticētos uzdevumus.

iii) *FRS* izveidos *jauniešu grupu* nolūkā attīstīt speciālās zināšanas ar raķetēm saistītos jautājumos. Paredzēts, ka šī grupa īstenošanas laikposmā divreiz tiksies klātienē un vairākas reizes – tiešsaistē. Katra sanāksme būs iespēja mudināt grupas locekļus publicēt dokumentus. 15 dalībnieki tiks atlasīti kā daļa no *jauniešu grupas*, kas būs atvērta gan mērķauditorijas valstīm, kuras pievienojušās kodeksam, gan tām, kuras nav pievienojušās. Grupas sastāvā būs jauni profesionāļi un studenti, un atlasē tiks ņemts vērā ģeogrāfiskais un dzimumu līdzsvars, kā arī daudzveidība. Šī darbība vairos zināšanas par kodeksu, nodrošinot, ka jaunākās paaudzes pārstāvji, kas ir iesaistīti atbruņošanās un neizplatīšanas jautājumos visā pasaulē, ir informēti par raķešu izplatīšanas specifiku.

iv) *FRS* turklāt sniegs speciālās zināšanas par ballistiskajām raķetēm, nesējraķetēm un izplatīšanas dinamiku. *FRS* turpinās izstrādāt raķešu un nesējraķešu datubāzi, lai tā būtu pastāvīgi atjaunināta, un palielinās infografiku skaitu attiecīgajās tīmekļa vietnēs. *FRS* sagatavos/pasūtīs un publicēs trīs izpētes dokumentus un trīs īsus dokumentus par tehniskiem, juridiskiem vai politiskiem aspektiem, kas saistīti ar kodeksu un kas varētu būt saistīti ar attiecīgiem informatīviem pasākumiem un iepriekš aprakstītajiem tematiskajiem semināriem.

5. **GALASAŅĒMĒJI**

a) Valstis – gan tās, kuras pievienojušās kodeksam, gan tās, kuras tam nav pievienojušās;

b) valdības amatpersonas, politikas veidotāji, regulatori, eksperti, jo īpaši jaunākās ekspertu paaudzes pārstāvji;

c) starptautiskas, reģionālas un apakšreģionālas organizācijas;

d) akadēmiskās aprindas un pilsoniskā sabiedrība, jo īpaši jaunākās ekspertu paaudzes pārstāvji;

e) *HCoC* priekšsēdētājs;

f) *HCoC* centrālais kontakts (Austrijas Ārlietu ministrija).

6. **RĪCĪBAS VIETA**

Iespējamās sanāksmju, semināru un citu pasākumu norises vietas izraudzīsies *FRS*, apspriežoties ar attiecīgajiem EĀDD dienestiem. Kritēriji vietas izvēlei ietvers attiecīgās valsts vai konkrēta reģiona starptautiskas organizācijas vēlmi un apņemšanos uzņemt pasākumu. Konkrētas valstu apmeklējumu vai konkrētās valstīs notiekošu pasākumu vietas būs atkarīgas no ieinteresēto valstu vai starpvaldību organizāciju ielūguma. Lai gan klātienes sanāksmju un pasākumu vērtība ir ārkārtīgi svarīga, attiecīgā gadījumā tiks organizētas virtuālas sanāksmes nolūkā nodrošināt izmaksu efektivitāti.

7. **ILGUMS**

Kopējais paredzētais rīcības ilgums ir 36 mēneši.